

Reactie concept 'Faunabeheerplan ree Zuid-Holland 2020 – 2026' januari 2020

Algemeen

Wij waarderen het dat de FBE de hernieuwde versie van het concept Faunabeheerplan ree opnieuw voorlegt aan externe belanghebbenden voor een reactie. Wel is de termijn waarbinnen reacties gegeven dienen te worden relatief kort waardoor onze reactie zich beperkt tot de hoofdlijnen van het faunabeheerplan.

Wij vinden het positief dat het faunabeheerplan goede en duidelijke informatie bevat over het voorkomen van de ree in Zuid-Holland en de ontwikkeling van de populatie en leefwijze van dit dier. Ook de voorstellen voor maatregelen die leiden tot een verbetering van het leefgebied vinden wij erg waardevol.

Betrekken wetenschapper

In het faunabeheerplan wordt aangegeven dat de heer Geert Groot Bruinderink medeauteur is van het faunabeheerplan en hiermee invulling is gegeven aan de eis dat een wetenschapper betrokken dient te worden. Het is ons echter niet geheel duidelijk of Geert Groot Bruinderink medeauteur is van het totale faunabeheerplan (inclusief het in het plan beschreven beheer) en hier ook als wetenschapper volledige achter staat of slechts mee heeft geschreven aan een aantal hoofdstukken van het faunabeheerplan. Wij verzoeken u dit te verduidelijken in paragraaf 1.2.

Doelen

U geeft aan om ter uitvoering van het faunabeheerplan een ontheffing aan te willen vragen om de omvang van de populatie reeën in Zuid-Holland te kunnen beperken ter bescherming van de verkeersveiligheid, het dierenwelzijn, en ter voorkoming van schade aan gewassen en overlast. Echter, in het voorliggende faunabeheerplan wordt alleen het aspect van verkeersveiligheid onderbouwd met kwantitatieve gegevens over de afgelopen jaren in Zuid-Holland.

Op basis van de informatie uit het faunabeheerplan is op te maken dat belangrijke schade aan gewassen slechts incidenteel voor komt. En het is niet duidelijk of en hoe het voorgestelde beheer bij zou dragen aan het terugdringen van deze schade. Kwantitatieve gegevens over de ontwikkeling van de schade in de afgelopen jaren per gebied ontbreken. Op grond van de beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland kan een faunabeheerplan dat toeziet op populatiebeheer omwille van het terugdringen van landbouwschade pas worden goedgekeurd indien er zonder beheer van de populatie van de desbetreffende soort binnen vijf jaar schade aan gewassen kan ontstaan met een totale omvang van meer dan € 100.000 per jaar in de gehele provincie Zuid-Holland. Dit blijkt niet uit het voorliggende faunabeheerplan.

En of het dierenwelzijn daadwerkelijk gediend is met afschot is discutabel. Bij reeën die door bijvoorbeeld een aanrijding of door een aanval door een loslopende hond ernstig gewond zijn geraakt, kunnen wij ons goed voorstellen dat het de beste oplossing is om het dier door middel van een dodelijk schot uit zijn lijden te verlossen. Maar afschot zou ook kunnen leiden tot het aanschietsen van een gezonde ree die hierdoor niet-dodelijk gewond raakt en de verstoring en stress die het uitvoeren van afschot met zich meebrengt waardoor dierenwelzijn juist negatief wordt beïnvloed.

Gezien de gebrekkige onderbouwing van de overige belangen, verzoeken wij u om het voorgestelde beheer alleen te richten op verkeersveiligheid en het uit hun lijden verlossen van (dodelijk) gewonde reeën.

Doelstelling aantal aanrijdingen

In het faunabeheerplan wordt gesteld dat op landelijk niveau het aantal geregistreerde aanrijdingen

met reeën op 5% ligt van de aantallen getelde reeën. De FBE stelt zich als doel dat het percentage aanrijdingen in een deelgebied niet boven deze 5% uitkomt. Het is opmerkelijk waarom deze 5% nu precies het relatieve aantal aanrijdingen is dat nog acceptabel is. Ook is het een opmerkelijke doelstelling, want dit betekent ook dat het aantal aanrijdingen in absolute zin toe zou mogen nemen, mits de reeënpopulatie zelf ook maar voldoende toeneemt. Ook is het de vraag of het realistisch is om de landelijke situatie door te vertalen naar deelgebieden omdat leefgebieden van reeën in Zuid-Holland relatief klein zijn en doorkruist worden door veel wegen die relatief intensief gebruikt worden. Het is dus aannemelijk dat, bij overal hetzelfde beheer, het relatieve aantal aanrijdingen in Zuid-Holland hoger zal liggen dan het landelijke gemiddelde.

Bovendien zal het aantal aanrijdingen van veel factoren afhankelijk zijn, zoals aard van het gebied, aantal wegen, verkeersintensiteiten, snelheid van het verkeer, het totaal aan maatregelen dat genomen wordt om aanrijdingen tegen te gaan en de populatieomvang van de reeën in het gebied. Om de doelstelling van maximaal 5% aanrijdingen te bereiken, zijn al deze factoren van belang terwijl het voorliggende faunabeheerplan zich alleen concreet richt op ingrijpen in de populatieomvang door middel van afschot. Dat er een positief verband bestaat tussen de dichtheid een reeën en het aantal aanrijdingen betekent nog niet dat dit de enige of grootste factor is die hierop van invloed is. Hierdoor is niet duidelijk hoe de reeënpopulatie zich precies verhoudt tot het percentage aanrijdingen. Uit de grafiekjes op blz. 23 is op te maken dat het percentage aanrijdingen of valwild bij geen enkele populatieomvang onder de 5% ligt. Het is dan ook niet duidelijk hoe effectief en noodzakelijk afschot is om de beoogde doelstelling te bereiken terwijl dit wel onderbouwd zou moeten worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen teneinde het voorgestelde beheer uit te kunnen voeren

Toepassing leidraad verminderen aanrijding reeën

Hoewel in het faunabeheerplan meerdere maatregelen voor het verminderen van aanrijdingen met reeën worden besproken, wordt alleen de uitvoering van afschot concreet besproken als toekomstig uit te voeren beheer. Wij missen hierin een degelijke onderbouwing waaruit duidelijk naar voren komt dat andere maatregelen onvoldoende werken en afschot strikt noodzakelijk is. Wij kunnen begrijpen dat deze maatregelen voor een deel buiten de scope van de FBE vallen, maar de provincie zal hier wel voortvarend mee aan de slag moeten gaan. Er kan immers alleen een ontheffing voor afschot verleend worden als duidelijk is dat dit strikt noodzakelijk is. Wij stellen dan ook voor dat de provincie de regie neemt in het toepassen van de Leidraad verminderen aanrijdingen reeën (Smit, 2017). Uit deze leidraad komt tevens naar voren dat afschot wat effectiviteit betreft minder goed scoort dan andere maatregelen. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat afschot als aanvullende maatregelen op sommige plekken nodig zal zijn om het aantal aanrijdingen op een acceptabel niveau te brengen of te houden, maar dit is zeker niet vanzelfsprekend.

Loslopende honden

Wij missen in het faunabeheerplan aandacht voor het verminderen van valwild door het verbieden van loslopende honden in specifieke gebieden en toezicht en handhaving hierop. In het faunabeheerplan wordt terecht benoemd dat reeën soms gedood worden door loslopende honden of hierdoor verjaagd worden. Dit zou voor een deel opgelost kunnen worden door geen loslopende honden meer toe te staan in gebieden waar dit risico aan de orde is. De terreinbeherende natuurorganisaties, die zitting hebben in het FBE bestuur, kunnen hiermee in hun eigen terreinen dus al maatregelen nemen om valwild terug te dringen.

Vaststelling maximale voorjaarsstand

Voor sommige gebieden wordt een maximale voorjaarsstand vastgesteld en hierop zullen de afschotquota van deze gebieden gebaseerd worden. Het is echter niet duidelijk waar deze maximale voorjaarsstanden op gebaseerd zijn en hoe deze populatieomvang per gebied zich verhoudt tot het aantal aanrrijvingen. Met andere woorden: uit het faunabeheerplan blijkt niet dat het beperken van de populatieomvang tot de vastgestelde maximale voorjaarsstand zal leiden tot het door de FBE als acceptabel geachte aantal aanrrijvingen. Dit zou dus nader toegelicht en onderbouwd moeten worden.

Afschot in gebieden zonder maximale voorjaarsstand

Voor een aantal gebieden stelt de FBE dat er nog ruimte is voor groei van de populatie en daarom wordt hiervoor geen maximale voorjaarsstand vastgesteld. Toch worden er voor deze gebieden wel afschotquota bepaald. Dit is in strijd met het uitgangspunt dat afschot alleen mag worden toegestaan als dit strikt noodzakelijk is. Als groei van de populatie immers geen dreiging vormt voor de verkeersveiligheid of andere in de Wet natuurbescherming opgenomen belangen, dan is er ook geen noodzaak voor afschot. In deze gebieden zou dan ook geen proactief beheer plaats moeten vinden.

Effecten Natura 2000

In het faunabeheerplan wordt aangegeven dat het afschot van reeën nauwelijks verstoring met zich meebrengt en dat het aan de uitvoerder is om te bepalen of het afschot negatieve effecten kan hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden en dus uitgevoerd kan worden. Of het afschot daadwerkelijk tot weinig verstoring leidt is echter maar de vraag. In Van Gilst *et al.* (2019) wordt juist verstoring van andere diersoorten tijdens de uitvoering van het populatiebeheer expliciet benoemd. Volgens de Omgevingsverordening Zuid-Holland dient een faunabeheerplan te beschrijven op welke wijze rekening wordt gehouden met de Natura 2000-gebieden en de rustgebieden voor trekganzen. Slechts een verwijzing naar de uitvoerder van het faunabeheerplan volstaat niet om aan deze eisen te voldoen.

Effecten uitgevoerde beheer sinds eind november 2018

Sinds 29 november 2018 heeft er geen beheer van de reeënpopulatie in Zuid-Holland plaatsgevonden op basis van een faunabeheerplan, maar waren er opdrachten van kracht die het mogelijk maakten om alleen reeën op maximaal 500 meter afstand van een aantal concrete wegvakken af te schieten. Dit is dus anders dan een beheer waarbij in heel de provincie afschot plaatsvindt om te sturen op een bepaalde populatieomvang. Wij missen in het faunabeheerplan een analyse van de effecten van dit aangepaste beheer sinds eind november 2018. Wij begrijpen dat dit beheer maar in een relatief korte periode is uitgevoerd en het lastig zal zijn om hier definitieve conclusies over de effecten hiervan op het aantal aanrrijvingen en de populatieontwikkeling te baseren, maar het zou wel zinvol zijn om hier in het faunabeheerplan in ieder geval iets over te zeggen. Nu wordt zelfs de periode na eind 2018 helemaal niet meegenomen in de tabellen per gebied waarin het percentage aanrrijvingen ten opzichte van de voorjaarstelling wordt weergegeven. Dit maakt het lastig om inzicht te krijgen in wat de effecten zijn van het aangepaste beheer de laatste jaren. De gegevens van de meest recente jaren zouden dus ook in deze tabellen opgenomen moeten worden.

Vervolg proces vaststellen en goedkeuring faunabeheerplan

Wij verzoeken de FBE om ons actief op de hoogte te houden van de verdere ontwikkelingen rond de vaststelling van het faunabeheerplan ree en het aanbieden hiervan aan de provincie ter goedkeuring.

Ook vernemen wij graag hoe er met onze reactie wordt omgegaan (ook als opmerkingen niet leiden tot wijzingen ten opzichte van dit concept). Alvast hartelijk dank hiervoor.